

Slovenski računovodski standard 33 (2002)

RAČUNOVODSKE REŠITVE V DRUŠTVIH

A. Uvod

Ta standard ureja računovodstvo v društvih. Društva se lahko opirajo tudi na slovenske računovodske standarde (SRS), ki veljajo za gospodarske družbe, če niso v nasprotju s tem standardom.

Standard določa način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja letnih poročil za društva, opredeljuje društveni sklad ter obdeluje ugotavljanje in obravnavanje presežka prihodkov in presežka odhodkov.

Opredeljuje ključne pojme in vsebuje tudi pojasnila.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami ključnih pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde.

B. Standard

33.1. Društvo vodi **temeljno poslovno knjigo** v skladu z izbranim načinom vodenja poslovnih knjig in na podlagi knjigovodskih listin, kakor določa ta standard.

33.2. Društvo vodi **pomožne poslovne knjige** v obsegu, ki je glede na področje in obseg dejavnosti potreben za pojasnjevanje postavk v temeljni poslovni knjigi in za sprotno ugotavljanje stanja.

33.3. Društvo sestavi na podlagi poslovnih knjig in popisa na koncu obračunskega obdobja **letno poročilo**, ki obsega

- bilanco stanja, ki prikazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu obračunskega obdobja, ter
- izkaz poslovnega izida, ki prikazuje stroške, donose, prihodke in presežek prihodkov ali presežek odhodkov v obračunskem obdobju.

B.1. Letno poročilo društva

33.4. Društvo sestavi **na koncu obračunskega obdobja bilanco stanja in izkaz poslovnega izida**, kakor določa ta standard. Letno poročilo sestavi najkasneje do konca februarja naslednjega obračunskega obdobja.

33.5. Bilanco stanja sestavljajo najmanj tele postavke:

I. Sredstva

1. Osnovna sredstva po neodpisani vrednosti
2. Dolgoročne terjatve
3. Zaloge
4. Terjatve do kupcev
5. Druge kratkoročne terjatve
6. Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina
7. Aktivne časovne razmejitve

Skupaj sredstva (od 1 do 7)

II. Obveznosti do virov sredstev

8. Društveni sklad - ustanovitvena vloga, rezerve in drugi viri
9. Društveni sklad - presežek prihodkov ali presežek odhodkov
10. Dolgoročne obveznosti
11. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev
12. Druge kratkoročne obveznosti
13. Pasivne časovne razmejitve

Skupaj obveznosti do virov sredstev (od 8 do 13).

33.6. V bilanci stanja društvo izkazuje sredstva, dolgove in društveni sklad po tehle pravilih:

1. **Osnovna sredstva po neodpisani vrednosti** so vsa osnovna sredstva na dan bilanciranja po neodpisani vrednosti, ki je razlika med nabavno vrednostjo in nabranim popravkom vrednosti. *Nabavna vrednost* je dokumentirana nakupna cena osnovnega sredstva, povečana za dokumentirane oziroma dokazljive neposredne stroške, ki jih je mogoče pripisati njegovi usposobitvi za uporabo. *Nabrani popravek vrednosti* je vsota obračunane obrabe osnovnega sredstva od začetka obračunavanja popravkov do letnega obračuna. V tej postavki se izkazujejo tudi dolgoročno razmejeni stroški oziroma odhodki.
Seštevki nabavnih vrednosti, nabranih popravkov vrednosti in neodpisanih vrednosti morajo biti enaki seštevkom popisanih in ovrednotenih vrednosti osnovnih sredstev na letnih popisnih listih.
2. **Dolgoročne terjatve** so finančne naložbe v obliki danih dolgoročnih posojil, kupljenih dolgoročnih vrednostnih papirjev oziroma lastniških deležev (kapitala) in druge dolgoročne terjatve. Seštevke vseh teh terjatev mora biti usklajen s seštevkom na ustreznem popisnem listu. Del dolgoročnih terjatev, ki zapade v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju, društvo prikaže med kratkoročnimi terjatvami.
3. **Zaloge** materiala in blaga v bilanci stanja zajemajo količine s popisnega lista na koncu obračunskega obdobja, ovrednotene po zadnjih dokumentiranih nabavnih cenah. Zaloge polproizvodov in nedokončane proizvodnje zajemajo količine in cene s popisnega lista na koncu obračunskega obdobja, na katerem so prikazani neposredni stroški materiala, storitev in dela ter pripadajoči del splošnih stroškov. Društvo lahko vrednoti zaloge gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev le po izbranih vrstah stroškov, vendar najmanj po stroških izdelavnega materiala. Stroške, ki sestavljajo vrednost tovrstnih zalog, ovrednoti po cenah potroškov prvin na koncu obračunskega obdobja. Knjigovodska vrednost zalog ne sme presegati njihove čiste iztržljive vrednosti.
4. **Terjatve do kupcev** se izkazujejo v znesku, ki ustreza njihovi knjigovodski vrednosti. Zneski izkazanih terjatev morajo biti usklajeni s seštevkom na ustreznem popisnem listu. V bilanci stanja se v tej postavki izkaže tudi tisti del dolgoročnih terjatev do kupcev, ki zapade v plačilo v naslednjem letu.

5. **Druge kratkoročne terjatve** se izkazujejo v znesku, ki ustreza njihovi knjigovodski vrednosti. Med druge kratkoročne terjatve sodijo terjatve do dobaviteljev iz predujmov, iz kratkoročnih finančnih naložb in iz drugih naslovov, razen terjatev do kupcev. Seštevke teh terjatev v bilanci stanja mora biti usklajen z njihovim seštevkom na letnem popisnem listu. V bilanci stanja se v tej postavki izkaže tudi tisti del drugih dolgoročnih terjatev, ki zapade v plačilo v naslednjem letu.
6. **Dobroimetje pri bankah** so denarna sredstva na vpogled na računih pri bankah. Zneski na računih morajo biti dokumentiran z ustreznimi bančnimi izpiski, znesek gotovine in čekov pa mora biti usklajen s stanjem v blagajniški knjigi (dnevniku) in na letnem popisnem listu.
7. **Aktivne časovne razmejitve** so postavke, ki se nanašajo na poslovanje v naslednjem obračunskem obdobju. To so zneski, ki bodo kot stroški ali odhodki vplivali na poslovni izid v naslednjem obračunskem obdobju oziroma bodo povečevali vrednost sredstev, ter zneski prihodkov, ki še niso zaračunani, so pa že vključeni v poslovni izid obračunskega obdobja.
8. in 9. **Vrednost društvenega sklada** je razlika med vrednostjo sredstev (celotno aktivo) in vrednostjo dolgov (vsemi vrstami dolgoročnih in kratkoročnih obveznosti ter pasivnih časovnih razmejitev, ki so našteje v zaporednih številkah od 10 do 13).
10. **Dolgoročne obveznosti** so posojila, dobljena pri bankah in drugih posojilodajalcih, pa tudi dobljeni blagovni krediti in druge dolgoročne obveznosti, katerih rok vračila presega 12 mesecev. V bilanci stanja so izkazani zneski dolgoročnih obveznosti (ti morajo biti usklajeni s seštevkom na letnem popisnem listu), ki na koncu obračunskega obdobja še niso vrnjeni, razen tistega dela dolgoročnih obveznosti, ki zapade v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali je že zapadel v plačilo, pa še ni plačan, in ki ga društvo izkazuje med kratkoročnimi obveznostmi.
11. **Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev** so zneski knjigovodske vrednosti teh obveznosti, ki morajo biti usklajeni s seštevki na letnem popisnem listu. V bilanci stanja se v tej postavki izkaže tudi tisti del dolgoročnih obveznosti do dobaviteljev, ki zapade v plačilo v naslednjem letu.
12. **Druge kratkoročne obveznosti** so obveznosti do kupcev iz predujmov, iz obveznosti do posojilodajalcev in iz drugih naslovov, katerih rok vračila ne presega 12 mesecev. Zneski teh obveznosti morajo biti usklajeni s seštevki na letnem popisnem listu. V bilanci stanja se v tej postavki izkaže tudi tisti del drugih dolgoročnih obveznosti, ki zapade v plačilo v naslednjem letu.
13. **Pasivne časovne razmejitve** so postavke v zvezi s poslovanjem v naslednjem obračunskem obdobju. To so zneski vnaprej vračunanih stroškov ali odhodkov ter zneski kratkoročno odloženih prihodkov. Kot pasivne časovne razmejitve se izkažejo tudi prejeta namenska sredstva, ki še niso porabljena, razen zneskov, namenjenih pokrivanju stroškov amortizacije.

33.7. Izkaz poslovnega izida sestavljajo najmanj tele postavke:

Stroški

1. Nabavna vrednost nabavljenih materiala in blaga
2. Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in blaga
3. Povečanje vrednosti zalog materiala in blaga
4. Stroški porabljenega materiala in prodanega blaga ($1 + 2 - 3$)
5. Stroški storitev
6. Stroški dela
7. Dotacije drugim pravnim osebam
8. Stroški naložbenja (investiranja)
9. Amortizacijski stroški

10. Finančni odhodki
11. Drugi odhodki
12. Dajatve
13. Presežek prihodkov (od 17 do 19 – od 4 do 12)

Prihodki

14. Prihodki od dejavnosti
15. Povečanje vrednosti zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev
16. Zmanjšanje vrednosti zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev
17. Donosi od dejavnosti (14 + 15 – 16)
18. Finančni prihodki
19. Drugi prihodki
20. Presežek odhodkov (od 4 do 12 – od 17 do 19)
21. Kritje odhodkov iz obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj.

33.8. V izkazu poslovnega izida društvo izkazuje stroške, odhodke, donose in prihodke po tehle pravilih:

1. **Nabavna vrednost nabavljenih materiala in blaga** zajema vrednost materiala in blaga, nabavljenega v obračunskem obdobju, obračunano po dejanskih nabavnih cenah.
2. **Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in blaga** je razlika med vrednostjo zalog materiala in blaga na začetku obračunskega obdobja ter njihovo vrednostjo na koncu obračunskega obdobja.
3. **Povečanje vrednosti zalog materiala in blaga** je razlika med vrednostjo zalog materiala in blaga na koncu obračunskega obdobja ter njihovo vrednostjo na začetku obračunskega obdobja.
4. **Stroški porabljenega materiala in prodanega blaga** se ugotovijo tako, da se od vrednosti zalog na začetku obračunskega obdobja, povečane za vrednost nabav v obračunskem obdobju, odšteje vrednost zalog na koncu obračunskega obdobja.

Na kontu stroškov porabljenega materiala in prodanega blaga knjiži društvo med obračunskim obdobjem nabavno vrednost kupljenih količin materiala in blaga, na koncu obračunskega obdobja pa uskladi znesek stroškov porabljenega materiala glede na spremembo vrednosti zalog ugotovljeno s popisom količin ter njihovim ovrednotenjem po zadnjih nabavnih cenah.

5. **Stroški storitev** so nabavne vrednosti v obračunskem obdobju opravljenih storitev drugih pravnih in fizičnih oseb, ki bremenijo poslovni izid v obračunskem obdobju. Med stroške storitev se štejejo tudi stroški po pogodbah o delu, avtorski honorarji in podobno.
6. **Stroški dela** so plače, nadomestila plač v znesku, ki bremeni društvo, dajatve v naravi, darila in nagrade zaposlencem, izplačani ali povrnjeni zneski zaposlencev, ki niso v neposredni zvezi s poslovanjem društva, odpravnine, ki pripadajo zaposlencem, ko nehajo delati v društvu, ter dajatve, ki se obračunavajo od prej navedenih postavk in bremenijo društvo.
7. **Dotacije drugim pravnim osebam** so zneski sredstev, ki jih društvo odstopi drugim društvom in drugim pravnim osebam skladno z nameni, za katere je ustanovljeno.

8. **Stroški naložbenja (investiranja)** so nabavne vrednosti osnovnih sredstev, pridobljenih v obračunskem obdobju. Za znesek stroškov naložbenja (investiranja) oblikuje društvo v okviru društvenega sklada poseben sklad za osnovna sredstva. Sklad za osnovna sredstva se zmanjšuje za obračunane redne in izredne popravke nabavne vrednosti osnovnih sredstev. Če nabavi osnovno sredstvo s pomočjo tujih virov (posojil ali blagovnih kreditov), se izkažejo stroški naložbenja (investiranja) za tisti del nabavne vrednosti, ki je financiran s tujim virom, ob odplačilu posojila oziroma kredita.
9. **Amortizacijski stroški** so zneski popravkov vrednosti osnovnih sredstev razen dela, ki se nanaša na prevrednotenje in se krije v breme posebnega prevrednotovalnega popravka društvenega sklada.
9. **Finančni odhodki** so obresti in drugi finančni odhodki, ki bremenijo prihodke v obračunskem obdobju.
10. **Drugi odhodki** so neobičajne postavke, popisni primanjkljaji, popravki obratnih sredstev, izgube, nastale pri prodaji osnovnih sredstev, ter druge podobne postavke. Mednje spadajo tudi prevrednotovalni odhodki.
11. **Dajatve** so davki, prispevki za socialno varnost in druge dajatve, ki jih določa zakon in bremenijo prihodke, razen tistih, ki sodijo med stroške dela.
12. **Presežek prihodkov** je razlika med prihodki in odhodki v obračunskem obdobju.
13. **Prihodki od dejavnosti** so članarine, prostovoljni prispevki članov, dotacije iz proračunskih sredstev, prihodki od prodaje blaga in storitev ter drugi prihodki, doseženi z opravljanjem dejavnosti društva.
14. **Povečanje vrednosti zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev** je razlika med vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja in vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja. Vrednost zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja se ugotovi na način, pojasnjen v 3. točki SRS 33.6.
15. **Zmanjšanje vrednosti zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev** je razlika med vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja.
16. **Donose od dejavnosti** društvo ugotovi tako, da popravi poslovne prihodke za razliko v vrednosti zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev.
17. **Finančni prihodki** so prejete obresti in drugi finančni prihodki v obračunskem obdobju.
18. **Drugi prihodki** so prihodki iz prejšnjih obračunskih obdobj ter neobičajne postavke, popisni presežki in dobički, nastali pri prodaji osnovnih sredstev. Med druge prihodke sodijo prevrednotovalni prihodki, nastali ob odpravi oslabitve sredstev.
19. **Presežek odhodkov** je razlika med odhodki in prihodki v obračunskem obdobju.
20. **Kot kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj** se izkaže tisti del presežkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, ki ga društvo nameni za pokrivanje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja.

B.2. Vodenje poslovnih knjig

33.9. Društvo vodi poslovne knjige na način, ki omogoča izkazovanje podatkov, potrebnih za sestavitev letne bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Če ne izkazuje podatkov, potrebnih za sestavitev računovodskih izkazov v poslovnih knjigah, jih zagotovi z letnim popisom ter ocenitvijo realne (tržne) vrednosti sredstev, obveznosti (dolgov) in društvenega sklada.

Društvo vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, prirejenega za njegove potrebe, razen če se v svojem temeljnem ali drugem aktu opredeli za uporabo enostavnega knjigovodstva v skladu s tretjim ali četrtem odstavkom SRS 33.9.

Društvo, ki ne opravlja pridobitne dejavnosti in izpolnjuje predpisane pogoje, lahko vodi poslovne knjige na način, pojasnjen v SRS 33.10.

Društvo lahko vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, pojasnjenih v SRS 33.11, če zadošča vsaj dvema izmed tehle meril:

- povprečno število redno zaposlenih na zadnji dan prejšnjega obračunskega obdobja ne presega 2;
- letni prihodki prejšnjega obračunskega obdobja ne presegajo 5 milijonov tolarjev;
- povprečna vrednost sredstev (aktive) na začetku obračunskega obdobja ne presega 5 milijonov tolarjev.

33.10. Društvo, katerega prihodki prejšnjega obračunskega obdobja so manjši od 1 milijona tolarjev, lahko vodi le **knjigo prejemkov in izdatkov** (blagajniški dnevnik), preostale podatke za letno poročilo pa zagotovi z letnim popisom in ocenitvijo.

33.11. Društvo lahko v duhu četrtega odstavka SRS 33.9 vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, ki obsega knjigo prihodkov in odhodkov ter knjigo terjatev in obveznosti.

Knjiga prihodkov in odhodkov ima stolpce po vrstah prihodkov in odhodkov, kar skupaj z drugimi evidencami ter popisom sredstev in obveznosti do njihovih virov omogoča sestavitev izkaza poslovnega izida na koncu obračunskega obdobja.

Knjiga terjatev in obveznosti je razčlenjena po njihovih vrstah. Podatke o terjativah in obveznostih ter njihovem poravnavanju društvo vpisuje najmanj enkrat mesečno.

33.12. Kot poslovno dokumentacijo mora društvo zagotoviti tudi po časovnem zaporedju urejene **izpiske o spremembah stanja na računih** pri bankah. K izpiskom prometa na računih je treba priložiti knjigovodsko listino o vsakem prejemu in izdatku.

33.13. Društvo, ki vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, zagotovi v njih najmanj konte, ki so potrebni za letno izkazovanje premoženjsko-finančnega poslovanja v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida. Konte določi skladno s kontnim okvirom, ki ga predpiše Slovenski inštitut za revizijo, in svojimi potrebami.

33.14. Vsako društvo, ki ima v lasti osnovna sredstva, mora ne glede na izbrani način vodenja poslovnih knjig voditi **register osnovnih sredstev**. Vanj vpiše registrsko številko osnovnega sredstva, datum pridobitve, naziv, podatke o listini o pridobitvi, prvotno nabavno vrednost in podatke o odtujitvi. V register ne vpisuje prevrednotenij in popravkov vrednosti, ker to opravi pri vsakoletnem popisu na popisnem listu.

33.15. Knjižbe v poslovnih knjigah morajo temeljiti na verodostojnih knjigovodskih listinah in biti opravljene najkasneje v mesecu dni od dneva izdaje ali prejetja teh listin. Še ne knjižene knjigovodske listine morajo biti na voljo na kraju, kjer društvo vodi poslovne knjige.

Društvo vodi poslovne knjige na prostih listih, vezane ali prenesene v računalnik, tako da se lahko po potrebi tiskajo ali prikazujejo na zaslonih. Poslovne knjige zaključi s stanjem na dan 31. decembra, v primeru prenehanja opravljanja društvene dejavnosti oziroma statusne spremembe pa z dnem te spremembe. Registra osnovnih sredstev ne zaključuje.

Društvo vodi poslovne knjige po načelih urejenega knjigovodstva, ki so zapisana v SRS 22 - Poslovne knjige.

B.3. Knjigovodske listine ter prevrednotovanje sredstev in obveznosti do njihovih virov

33.16. Knjigovodska listina je verodostojna, če se pri njenem kontroliranju pokaže, da strokovna oseba, ki ni sodelovala v poslovnem dogodku, lahko na njeni podlagi popolnoma jasno in brez kakih dvomov spozna naravo in obseg poslovnega dogodka.

33.17. Prevrednotovanje sredstev in obveznosti do njihovih virov zaradi okrepitve se ne opravlja. Društvo pa lahko odloči, da se prevrednotenje zaradi okrepitve opravi v skladu s temeljnimi računovodskimi standardi za opredmetena osnovna sredstva in društveni sklad razen dolgoročnih rezervacij in sklada osnovnih sredstev.

Učinki okrepitve opredmetenih osnovnih sredstev v lasti povečujejo društveni sklad (sklad osnovnih sredstev), učinki prevrednotenja sredstev v upravljanju pa povečujejo obveznost do lastnika sredstev, prejetih v upravljanje.

Povečanje dolgoročnih in kratkoročnih terjatev in obveznosti ter kratkoročnih naložb in dolgoročnih posojil, ki je določeno s pogodbo (revalorizacija), ni prevrednotenje, temveč se obravnava kot obrestovanje.

33.18. Prevrednotovanje zaradi oslabitve se opravlja v skladu s temeljnimi slovenskimi računovodskimi standardi le za sredstva.

B.4. Popis sredstev in obveznosti do njihovih virov

33.19. Vsako društvo mora ne glede na način vodenja poslovnih knjig na koncu obračunskega obdobja popisati vsa stalna in gibljiva sredstva ter dolgove. Popis je treba opraviti tudi na začetku oziroma ob prenehanju opravljanja društvene dejavnosti in ob nastanku statusne spremembe.

Popisni list podpišejo osebe, ki so opravile popis, in odgovorni zastopnik društva. Vsebuje predvsem tele podatke:

1. *osnovna sredstva*: zaporedna oziroma registrska številka in ime, nabavna vrednost, popravek vrednosti ter neodpisana vrednost pred prevrednotenjem in po njem, ki ne sme presegati čiste iztržljive cene;
2. *zaloge materiala in blaga*: vrsta, merska enota, količina, nabavna cena in nabavna vrednost, ki ne sme presegati čiste iztržljive cene;
3. *zaloge gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev*: vrsta, merska enota in količina ter stroškovna cena (določena v skladu z izbrano metodo) glede na stopnjo dokončanosti, ki ne sme presegati čiste iztržljive cene;
4. *terjatve do kupcev*: naslov, številka in datum računa, nominalni znesek terjatve pa tudi popravek do udenarljive oziroma plačljive velikosti;
5. *obveznosti do dobaviteljev*: naslov, številka in datum računa, nominalni znesek obveznosti pa tudi popravek do udenarljive oziroma plačljive velikosti;

6. *vrednostni papirji*: popis po vrstah in ovrednotenje po nabavni ali tržni ceni, odvisno od tega, katera je manjša;
7. *denarna sredstva v blagajni in banki ter čeki*: ločen popis vrednosti gotovine v blagajni, denarnih sredstev na računih ter čekov;
8. *stanje drugih terjatev in obveznosti*: enako kot pri terjatvah do kupcev oziroma obveznostih do dobaviteljev.

B.5. Dostop do poslovnih knjig in poročil

33.20. Poslovne knjige morajo biti v času delovanja društva na njegovem sedežu oziroma v kraju delovanja, kjer je registrirano. Če društvu vodi poslovne knjige knjigovodski servis ali druga oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, so lahko pri knjigovodskem servisu oziroma drugi osebi, ki opravlja to dejavnost.

C. Opredelitve ključnih pojmov

33.21. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Društvo** je pravna oseba, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih.
- b) Z izrazom **obračunsko obdobje** je v tem standardu mišljeno koledarsko leto.
- c) Pri pojmovanju, vrednotenju in izkazovanju **sredstev** društva je treba upoštevati pravila iz temeljnih slovenskih računovodskih standardov in te dodatne opredelitve:

Osnovna sredstva so tudi neopredmetena in opredmetena sredstva v lasti države ali občine, ki jih dobi društvo v skladu s predpisi v uporabo in upravljanje.

Dolgoročne terjatve so vse oblike dolgoročnih finančnih naložb in drugih dolgoročnih terjatev iz poslovanja.

Zaloge so vse oblike surovin, materiala, blaga, nedokončanih proizvodov in storitev ter gotovih proizvodov, s katerimi razpolaga društvo.

- č) Pri pojmovanju, vrednotenju in izkazovanju **obveznosti do virov sredstev** društva je treba upoštevati pravila iz temeljnih računovodskih standardov in tole dodatno opredelitev:

Društveni sklad je lastni vir financiranja društva. Sestavljen je iz ustanovitvenih vlog članov društva, sklada za osnovna sredstva, prevrednotovalnega popravka zaradi okrepitve opredmetenih osnovnih sredstev, rezerv, namenskih skladov in presežka prihodkov ali presežka odhodkov.

- d) **Stroški naložbenja (investiranja)** so nabavne vrednosti ob priskrbi novega ali razširitvi obstoječega osnovnega sredstva.
- e) **Presežek** je presežek prihodkov, ki ostane društvu po pokritju vseh odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja.
- f) **Primanjkljaj** je presežek odhodkov društva nad prihodki obravnavanega obračunskega obdobja.
- g) **Osnovna sredstva v upravljanju** so osnovna sredstva, ki jih društvo dobi v upravljanje in uporabo, ne da bi zanje pridobilo lastninsko pravico. Pri računovodskem obravnavanju osnovnih sredstev v upravljanju se uporabljajo določbe SRS 36 - Računovodske rešitve v nepridobitnih organizacijah - pravnih osebah zasebnega prava.
- h) **Osnovna sredstva v lasti** so neopredmetena in opredmetena sredstva v lasti društva.

Č. Pojasnila

33.22. Gospodarske kategorije, obravnavane v tem standardu, so pojasnjene v temeljnih računovodskih standardih, razen če so v tem standardu opredeljene drugače.

33.23. Društvo mora v svojem aktu (temeljnem ali posebnem) določiti način računovodskega obravnavanja stroškov, ki sestavljajo nabavno vrednost osnovnih sredstev. Izbrani način (obravnavajo jih lahko kot stroške naložbenja ali kot stroške amortiziranja) se uporablja za vsa osnovna sredstva.

33.24. Društvo ima lahko v okviru društvenega sklada tudi rezerve ter namenske sklade za izobraževalne, socialne in druge namene v skladu s svojimi pravili in odločitvami. Društvo, ki obravnava nabavno vrednost osnovnih sredstev kot stroške naložbenja (investiranja), zmanjšuje sklad za osnovna sredstva za redne in izredne popravke vrednosti osnovnih sredstev. Društveni sklad se tudi zmanjša za presežek odhodkov, ki ga društvo pokrije iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj.

Društveni sklad se lahko poveča za presežek prihodkov ali zmanjša za presežek odhodkov. Ko se društvo razpusti, se najprej poravnajo njegove obveznosti do drugih, preostanek društvenega sklada pa se nameni tistemu upravičencu, ki ga določa predpis oziroma temeljni akt društva.

Del društvenega sklada so tudi dolgoročne rezervacije, ki se oblikujejo v breme ustrezne skupine stroškov v razredu 4 ali z dolgoročnim razmejevanjem prihodkov iz naslova podpor iz proračuna ali iz donacij, namenjenih pridobitvi opredmetenih osnovnih sredstev, ter na podlagi danih dolgoročnih garancij za prodane proizvode ali storitve. Dolgoročne rezervacije so namenjene kritju obveznosti oziroma stroškov, ki bodo nastali v obdobju, daljšem od enega leta.

33.25. Društvo pokrije presežek odhodkov iz prejšnjih let iz rezerv, iz presežkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, lahko pa tudi v breme drugih delov društvenega sklada, razen v breme sklada za osnovna sredstva, če za pokritje izgube ni drugih možnosti.

33.26. Če društvo pri vrednotenju bilančnih postavk v celoti uporablja temeljne slovenske računovodske standarde, to ni v nasprotju s tem standardom. V takšnem primeru društvo ustrezno razčleni skupine kontov, določene s kontnim okvirom za društva.

33.27. Kot denar na računih se štejejo tudi denarna sredstva, ki se vodijo na žiro računu in drugih računih.

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

33.28. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 12. oktobra 2001. Minister za finance je dal soglasje k njemu. Društva ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2002. Z uveljavitvijo tega standarda preneha veljati SRS 35 - Računovodske rešitve v družtvih (1993).